

Sammanträdesdatum

2022-05-17

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

§ 61

Dnr FOFN 2022-00042 1.2.3.3

Revisionsrapport - Granskning av barnkonventionen i Borås Stad

Fritids- och folkhälsonämndens beslut

Fritids- och folkhälsonämnden har tagit del av Stadsrevisionens granskning kring Borås Stads arbete med barnkonventionen och beskrivit nämndens arbete i enlighet med rekommendationerna.

Fritids- och folkhälsonämnden beslutar att översända svaret till Stadsrevisionen.

Sammanfattning av ärendet

Stadsrevisionen har granskat Borås Stads arbete med barnkonventionen. Syftet med granskningen har varit att bedöma om Kommunstyrelsen och övriga nämnder har säkerställt arbetet med barnkonventionen utifrån styrning, ledning och uppföljning. Granskningen handlar dels om stadens övergripande arbete med barnkonventionen och dels om hur barnkonventionen säkerställs och tillämpas vid myndighetsutövning som rör barn och unga.

Granskningens bedömning är att stadens arbete med barnkonventionen inte är ändamålsenligt. Flera brister tas upp både när det gäller stadens övergripande arbete och myndighetsutövning. De huvudsakliga iakttagelserna är att barnkonventionen inte beaktas tillräckligt i stadens övergripande styrdokument, att uppföljningen utifrån barnkonventionen behöver utvecklas, att det barnrättsbaserade synsättet med barn som rättighetsbärare inte har fått tillräckligt genomslag, att det saknas systematik i genomförande av barnkonsekvensanalyser och att det finns utvecklingspotential när det gäller utbildningsinsatser.

Rekommendationen som riktas till alla nämnder och som även Fritids- och folkhälsonämnden behöver förhålla sig till är;

- Säkerställa en tillräcklig styrning utifrån barnkonventionen, exempelvis genom att säkerställa att barnkonsekvensanalyser genomförs vid samtliga beslut som på ett direkt eller indirekt sätt berör barn.
- Säkerställa en tillräcklig uppföljning och kontroll av nämndens efterlevnad till barnkonventionen.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Sammanträdesdatum

2022-05-17

**Fritids- och
folkhälsonämnden**

Förvaltningens bedömning är att det inom nämndens verksamhetsområde finns ett aktivt arbete med efterlevnad av barnkonventionen utifrån verksamhetens grunduppdrag. Den utmaning som identifierats i arbetet med barnkonventionen är att synliggöra kopplingen av det som sker i vardagen i styrning och uppföljning och visa på hur insatserna bidrar till efterlevnad av barnkonventionen. För att kunna göra detta krävs verktyg, struktur och systematik och att arbetet ingår i den ordinarie styrningen och uppföljningen. Detta är en utmaning och utvecklingsområde där förvaltningen initierat ett utvecklingsarbete i enlighet med rekommendationerna som ges i granskningen.

De insatser som Fritids- och folkhälsonämnden ser framför sig och som även ligger i linje med granskningens rekommendationer är:

- Deltagande i stadens pilotprojekt kring rättighetsanalys. Utbilda kring verktyget och pröva arbetssättet i syfte att hitta systematik för att beakta mänskliga rättigheter, inkluderat barns rättigheter inför beslut.
- Stärka uppföljningen utifrån barnkonventionen i årsredovisning med välfärdsbokslutet som utgångspunkt.

Beslutsunderlag

Missiv med bilagd revisionsrapport och rapportsammandrag 2022-03-04

Vid protokollet

Johanna Jönsson
Nämndsekreterare

Mia Wallengren
Förvaltningschef

Justeras 2022-05-20.

Håkan Eriksson (C)
Ordförande

Annette Nordström (M)

Justeringen tillkännagiven på kommunens anslagstavla 2022-05-23.

Rätt utdraget intygar:

Johanna Jönsson
Nämndsekreterare

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Sakiba Zekaj
Handläggare
033 358282Datum
2022-05-17Instans
Fritids- och folkhälsonämnden
Dnr FOFN 2022-00073 1.2.4.1

Revisionsrapport - Granskning av barnkonventionen i Borås Stad

Fritids- och folkhälsonämndens beslut

Fritids- och folkhälsonämnden har tagit del av Stadsrevisionens granskning kring Borås Stads arbete med barnkonventionen och beskrivit nämndens arbete i enlighet med rekommendationerna.

Fritids- och folkhälsonämnden beslutar att översända svaret till Stadsrevisionen.

Sammanfattning

Stadsrevisionen har granskat Borås Stads arbete med barnkonventionen. Syftet med granskningen har varit att bedöma om Kommunstyrelsen och övriga nämnder har säkerställt arbetet med barnkonventionen utifrån styrning, ledning och uppföljning. Granskningen handlar dels om stadens övergripande arbete med barnkonventionen och dels om hur barnkonventionen säkerställs och tillämpas vid myndighetsutövning som rör barn och unga.

Granskningens bedömning är att stadens arbete med barnkonventionen inte är ändamålsenligt. Flera brister tas upp både när det gäller stadens övergripande arbete och myndighetsutövning. De huvudsakliga iakttagelserna är att barnkonventionen inte beaktas tillräckligt i stadens övergripande styrdokument, att uppföljningen utifrån barnkonventionen behöver utvecklas, att det barnrättsbaserade synsättet med barn som rättighetsbärare inte har fått tillräckligt genomslag, att det saknas systematik i genomförande av barnkonsekvensanalyser och att det finns utvecklingspotential när det gäller utbildningsinsatser.

Rekommendationen som riktas till alla nämnder och som även Fritids- och folkhälsonämnden behöver förhålla sig till är;

- Säkerställa en tillräcklig styrning utifrån barnkonventionen, exempelvis genom att säkerställa att barnkonsekvensanalyser genomförs vid samtliga beslut som på ett direkt eller indirekt sätt berör barn.
- Säkerställa en tillräcklig uppföljning och kontroll av nämndens efterlevnad till barnkonventionen.

Förvaltningens bedömning är att det inom nämndens verksamhetsområde finns ett aktivt arbete med efterlevnad av barnkonventionen utifrån verksamhetens grunduppdrag. Den utmaning som identifierats i arbetet med barnkonventionen är att synliggöra kopplingen av det som sker i vardagen i styrning och uppföljning och visa på hur insatserna bidrar till efterlevnad av

barnkonventionen. För att kunna göra detta krävs verktyg, struktur och systematik och att arbetet ingår i den ordinarie styrningen och uppföljningen. Detta är en utmaning och utvecklingsområde där förvaltningen initierat ett utvecklingsarbete i enlighet med rekommendationerna som ges i granskningen.

De insatser som Fritids- och folkhälsonämnden ser framför sig och som även ligger i linje med granskningens rekommendationer är:

- Deltagande i stadens pilotprojekt kring rättighetsanalys. Utbilda kring verktyget och pröva arbetssättet i syfte att hitta systematik för att beakta mänskliga rättigheter, inkluderat barns rättigheter inför beslut.
- Stärka uppföljningen utifrån barnkonventionen i årsredovisning med välfärdsbokslutet som utgångspunkt

Ärendet i sin helhet

Stadsrevisionen har granskat Borås Stads arbete med barnkonventionen. Syftet med granskningen har varit att bedöma om Kommunstyrelsen och övriga nämnder har säkerställt arbetet med barnkonventionen utifrån styrning, ledning och uppföljning. Granskningen handlar dels om stadens övergripande arbete med barnkonventionen och dels om hur barnkonventionen säkerställs och tillämpas vid myndighetsutövning som rör barn och unga. Alla nämnder har varit delaktiga i granskningen men olika delar har berörts utifrån nämndernas ansvarsområden.

Granskningens bedömning är att stadens arbete med barnkonventionen inte är ändamålsenligt. Flera brister tas upp både när det gäller stadens övergripande arbete och myndighetsutövning. De huvudsakliga iakttagelserna är att barnkonventionen inte beaktas tillräckligt i stadens övergripande styrdokument, att uppföljningen utifrån barnkonventionen behöver utvecklas, att det barnrättsbaserade synsättet med barn som rättighetsbärare inte har fått tillräckligt genomslag, att det saknas systematik i genomförande av barnkonsekvensanalyser och att det finns utvecklingspotential när det gäller utbildningsinsatser.

Då granskningen är av övergripande karaktär och handlar om både styrning, ledning och uppföljning av barnkonventionen i stort, samt myndighetsutövning riktas olika rekommendationer till nämnderna utifrån granskningens resultat i förhållande till nämndernas ansvarsområden.

Rekommendationen som riktas till alla nämnder och som även Fritids- och folkhälsonämnden behöver förhålla sig till är;

- Säkerställa en tillräcklig styrning utifrån barnkonventionen, exempelvis genom att säkerställa att barnkonsekvensanalyser genomförs vid samtliga beslut som på ett direkt eller indirekt sätt berör barn.
- Säkerställa en tillräcklig uppföljning och kontroll av nämndens efterlevnad till barnkonventionen.

I granskningen lyfter man fram flera exempel på insatser som nämnder gör för att efterleva barnkonventionen. Det handlar om utbildningsinsatser till medarbetare och politiker, dialoger med barn och unga, uppföljningar av ungas livsvillkor, styrdokument som har sin utgångspunkt i barnkonventionen.

Bedömningen är dock att styrningen och uppföljningen inte är tillräcklig för att säkerställa efterlevnaden av barnkonventionen i stadens övergripande arbete.

Förvaltningens arbete

Fritids- och folkhälsonämndens uppdrag handlar om att bidra till en jämlik hälsa och meningsfull fritid för alla invånare. Uppdraget handlar om att arbeta för och med invånarna, och med invånarfokus i all verksamhet. Det rättighetsbaserade arbetssättet och synsättet kring invånarna som rättighetsbärare bidrar till att kvalitetssäkra arbetet utifrån uppdraget mot invånarna. Utifrån nämndens grunduppdrag i reglementet ingår därmed säkerställandet av mänskliga rättigheter, där inkluderat barns rättigheter verksamhetens grund och ska genomsyra det dagliga arbetet. Stadens vision och särskilt målområdet ”gemensamt ansvar för barn och unga” har varit vägledande för nämndens arbete. Inom nämndens ansvarsområden finns även styrdokument som bygger på barns rättigheter så som ”Program för öppen ungdomsverksamhet” och ”Program för föräldraskapsstöd”.

Fritids- och folkhälsonämnden har initierat ett arbete att öka förståelsen kring grunduppdraget, invånarperspektivet och det rättighetsbaserade arbetssättet och kommer även fortsatt arbeta i denna riktning. Det rättighetsbaserade arbetssättet bygger på; delaktighet, icke-diskriminering, transparens och ansvar och handlar om att omsätta mänskliga rättigheter i praktisk handling. Arbetet med barns rättigheter är en del i detta.

I förvaltningen finns erfarenhet och en kunskapsgrund när det gäller barnperspektivet i verksamheter. Barn och unga är en prioriterad målgrupp och det barnrättsbaserade synsättet är utgångspunkten för den öppna ungdomsverksamheten, arbetet med föräldraskapsstöd, stöd till föreningslivet, arbetet med att öka simkunnighet, utveckling av aktivitetsplatser m.m. Prioritering och planering av insatser sker utifrån kunskap om målgruppen genom framförallt Valfärdsbokslutet, men även Lupp- Lokal uppföljning av ungdomspolitiken, CAN- drogvaneeundersökning, trygghetsmätningen och brukarenkäter.

Genom samarbetsuppdraget demokrati, lokalt inflytande och mötesplatser samordnas nio nätverksgrupper för barn och unga. Målet med de lokala nätverksgrupperna barn och unga 10-16 år är att öka tryggheten och förbättra uppväxtvillkoren för barn och unga i Borås. Arbetet syftar till att skapa en helhetssyn kring barn och ungdomars situation samt stärka samverkan. Syftet är också att få ett erfarenhet- och informationsutbyte kring barn och unga på respektive område. I nätverken ingår representanter från fritid, kultur, skola, individ- och familjeomsorgen och Polisen.

I förvaltningens arbetsprocesser och verksamheter finns olika former till inflytande och delaktighet för barn och unga. Ett konkret exempel gårdsmöten som genomförs inom öppen ungdomsverksamhet för att unga ska få möjlighet att påverka verksamheten. Arbetet med unga kommunutvecklare är ett annat exempel där förvaltningen tar vara på ungas perspektiv för att utveckla verksamheten.

I samband med att barnkonventionen blev lag januari 2020 aktualiserades frågan om efterlevnad av barnkonventionen ytterligare i förvaltningen. Kunskapshöjande insatser genomfördes och behov av utbildningsinsatser kopplat till barnkonventionen sågs över. Det framkom att det fanns olika behov av utbildning inom verksamheterna och även till nämnden. En sortering av tillgängliga utbildningar gjordes 2021 och nämnden fick en information om dessa och barnkonventionens grunder. Bedömningen är att det finns en kunskap och medvetenhet om barnkonventionen som grund i verksamheten, att man kontinuerligt tar till sig ny kunskap i frågan utifrån uppdragets karaktär. Inom förvaltningen finns tjänstepersoner som har specifik kunskap och erfarenhet av arbete med barnkonventionen i praktiken vilket innebär ett stöd för verksamheten en positiv kraft i arbetet mot barn och unga. Det är dock viktigt att fortsätta med utbildningsinsatser kontinuerligt för att utveckla arbetet och hålla kunskapen levande.

Utvecklingsområden

Förvaltningens bedömning är att det inom nämndens verksamhetsområde finns ett aktivt arbete med efterlevnad av barnkonventionen utifrån verksamhetens grunduppdrag. Den utmaning som identifierats i arbetet med barnkonventionen är att synliggöra kopplingen av det som sker i vardagen i styrning och uppföljning och visa på hur insatserna bidrar till efterlevnad av barnkonventionen. För att kunna göra detta krävs verktyg, struktur och systematik och att arbetet ingår i den ordinarie styrningen och uppföljningen. Detta är en utmaning och utvecklingsområde där förvaltningen initierat ett utvecklingsarbete i enlighet med rekommendationerna som ges i granskningen.

Förvaltningen ser utmaningar i att systematisera arbetet med mänskliga rättigheter och implementera verktyg för konsekvensanalys utifrån invånarnas rättigheter i beslut. Detta innefattar även barns rättigheter och barnperspektivet. Förvaltningen har deltagit i utbildning i beaktande av barns bästa, användning av barnkonsekvensanalyser och även prövat verktyget. Det finns dock ingen systematik i detta arbete ännu och vi ser ett utvecklingsområde i att lära oss använda verktyg för att beakta barns bästa. Fritids- och folkhälsonämnden är inte ensam om denna utmaning och staden har identifierat utvecklingsområdet i förhållande till det övergripande arbetet med mänskliga rättigheter. En gemensam ansats har tagits i detta och man har tagit fram verktyget rättighetsanalys som syftar till att säkerställa att vi beaktar invånarnas rättigheter, inkluderat barns rättigheter i beslut. Under året sker ett pilotprojekt under ledning av Stadsledningskansliet i syfte att pröva och implementera verktyget. Förvaltningen har planerat in utbildningsinsatser och kommer delta i pilotprojektet.

För att kunna hantera utmaningarna i omvärlden, bidra till en mer jämlik hälsa och meningsfulla fritidsaktiviteter för invånarna krävs kunskapen och dialog om invånarnas förutsättningar. Ett redskap i detta arbete är Valfärdsbokslutet- en sammanställning av invånarnas förutsättningar, livsvillkor och hälsa. Då barn och unga är en av förvaltningens största målgrupper är det naturligt att insatser prioriteras och planeras utifrån barns och ungas livsvillkor och behov. Valfärdsbokslutet är en grund i detta arbete vilket behöver synliggöras tydligare

i styrning och uppföljning. Detta kommer bidra till att tydliggöra kopplingen och uppföljningen utifrån till barns rättigheter.

De insatser som Fritids- och folkhälsonämnden ser framför sig och som även ligger i linje med granskningens rekommendationer är:

- Deltagande i stadens pilotprojekt kring rättighetsanalys. Utbilda kring verktyget och pröva arbetssättet i syfte att hitta systematik för att beakta mänskliga rättigheter, inkluderat barns rättigheter inför beslut.
- Stärka uppföljningen utifrån barnkonventionen i årsredovisning med Valfärdsbokslutet som utgångspunkt.

Beslutet expedieras till

1. Stadsrevisionen

Håkan Eriksson
Ordförande

Maria Wallengren
Förvaltningschef